

ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Πρόγραμμα δραστηριοτήτων 2015-16

Συντονισμός:
ΦΩΤΗΣ ΤΕΡΖΑΚΗΣ

*Τον Νοέμβριο του 2015, όπως κάθε χρόνο, η ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ξεκινά τον ετήσιο κύκλο των μορφωτικών της δραστηριοτήτων στη έδρα της **Λαμάχου 3, 2ος όροφος, στην Πλάκα**, ελπίζοντας, μέσα σε μια δραματική κοινωνική συγκυρία όπου απειλείται όχι μόνον η πολιτισμική δημιουργία αλλά και η ίδια η στοιχειώδης επιβίωση για μεγάλο μέρος της ελληνικής κοινωνίας, να αποτελέσει, εις πείσμα των καιρών, μια εναλλακτική νησίδα πολιτισμού και πνευματικής αντίστασης. Διευρύνοντας συνεχώς το φάσμα των ενασχολήσεών της, φιλοδοξεί να καλύψει ολόκληρο το πεδίο των λεγόμενων Ανθρωπιστικών Σπουδών, που βρίσκεται σε διαρκή συρρίκνωση στα πλαίσια του τεχνοκρατικά προσανατολισμένου «δημόσιου» πανεπιστημίου.*

Εκτός από τις δραστηριότητες που εμφανίζονται στο πρόγραμμά της, η Εταιρεία παραμένει ανοιχτή σε νέες δραστηριότητες και ιδέες, οι οποίες θα μπορούσαν να προταθούν καθ' οδόν και να υλοποιηθούν από τα μέλη της ή από νέους συνεργάτες. Τέτοιες δραστηριότητες θα ανακοινώνονται στη διάρκεια της χρονιάς μέσ' από το blog της (ediasp.blogspot.com).

Για την περίοδο 2015-16 προγραμματίζονται οι ακόλουθοι επιμορφωτικοί κύκλοι:

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

ΦΩΤΗΣ ΤΕΡΖΑΚΗΣ

210.3459578, fterzakis@hotmail.gr

I. Αισθητική φιλοσοφία

Κάθε Δευτέρα, από 9-11-15, ώρα 8:00-10:00 μμ.

Διάρκεια: 25 συναντήσεις (50 ώρες).

Προτεινόμενο ύψος συνδρομής: 450 ευρώ

1. Εισαγωγικοί ορισμοί: αισθητική, τεχνοκριτική και ιστορία της τέχνης.
2. Η αρχαία αισθητική: Πλάτων και Αριστοτέλης.
3. Η αρχαία αισθητική: Πλωτίνος.
4. Χριστιανική αισθητική: Ιωάννης ο Δαμασκηνός και Θωμάς ο Ακινάτης.
5. Αναγέννηση.
6. Ακαδημαϊσμός, και οι αισθητικές αναζητήσεις του Διαφωτισμού.
7. Καντιανή αισθητική.
8. Σίλλερ· Σέλιγκ· Ρομαντισμός.
9. Χέγκελ και Λούκατς.
10. Σοπενχάουερ· Νίτσε. Benedetto Croce.
11. Ρωσικές και αμερικανικές εξελίξεις στις αρχές του εικοστού αιώνα.
12. Η Σχολή της Φραγκφούρτης – γενικά.
13. Walter Benjamin.
14. Adorno: φιλοσοφία της μουσικής και αισθητική θεωρία.
15. M. Heidegger και M. Merleau-Ponty.
16. Μιχαήλ Μπαχτίν.
17. Θεωρίες της λογοτεχνίας στον εικοστό αιώνα – 1.
18. Θεωρίες της λογοτεχνίας στον εικοστό αιώνα – 2.
19. Θεωρία της μουσικής – 1.
20. Θεωρία της μουσικής – 2.
21. Θεωρία εικαστικών τεχνών.
22. Θεωρία και ιστορία του θεάτρου – 1.

23. Θεωρία και ιστορία του θεάτρου – 2.
24. Θεωρία και ιστορία του κινηματογράφου –1.
25. Θεωρία και ιστορία του κινηματογράφου –2.

II. Εισαγωγή στην ιστορία τής φιλοσοφίας – κύκλος γ΄: σύγχρονη φιλοσοφία

Κάθε Τρίτη, από 10-11-15, ώρα 8:00-10:00 μμ.

Διάρκεια: 25 συναντήσεις (50 ώρες).

Προτεινόμενο ύψος συνδρομής: 450 ευρώ

1. Ιστορικά για τον δέκατο ένατο αιώνα.
2. Η εγγελιανή αριστερά και ο Λουδοβίκος Φώυερμπαχ.
Η ένσταση του Στίρνερ.
3. Μαρξ.
4. Κίρκεγκωρ.
5. Σοπενχάουερ.
6. Νίτσε.
7. Μπεργκσόν και βιταλισμός.
- 8-9-10. Ο Φρόντ και η ψυχανάλυση.
11. Μετά τον Φρόντ.
12. Ο Αύγουστος Κοντ και ο θετικισμός στα τέλη του
δέκατου ένατου αιώνα: βρετανικός εξελικτισμός,
αμερικανικός πραγματισμός και ο γερμανικός
νεοκαντιανισμός.
13. Η «στροφή» τού Frege και ο θετικισμός στον εικοστό
αιώνα: λογικισμός, λογικός εμπειρισμός, αναλυτική
φιλοσοφία, Popper.
14. Η χουσερλιανή φαινομενολογία και η ερμηνευτική
παράδοση.
15. Max Scheler· Martin Heidegger.
16. Υπαρξισμοί και περσοναλισμοί· Jean-Paul Sartre και
M. Merleau-Ponty.
17. Ευρωπαϊκός μαρξισμός: Karl Korsch, Georg Lukács,
Antonio Gramsci και ο Ernst Bloch.
18. Η Σχολή της Φραγκφούρτης και η Κριτική Θεωρία.
19. Walter Benjamin· *Η διαλεκτική του διαφωτισμού.*

20. Το «γλωσσολογικό μοντέλο» και ο γαλλικός στρουκτουραλισμός.
21. Μεταστρουκτουραλισμοί: Foucault, Deleuze.
22. Μεταστρουκτουραλισμοί: Derrida, Lyotard.
23. Πέρ' από τον μαρξισμό: Παπαϊωάννου, Καστοριάδης, Αξελός.
24. Jürgen Habermas, και η επικοινωνιακή θεωρία της δημοκρατίας.
25. Προς τον εικοστό πρώτο αιώνα: κριτικές αποτιμήσεις από τη σκοπιά του παρόντος.

Ο ΦΩΤΗΣ ΤΕΡΖΑΚΗΣ γεννήθηκε το 1959 στην Πάτρα. Το 1977-78 παρακολούθησε μαθήματα κινηματογράφου στη Σχολή Σταυράκου και την περίοδο 1980-81 οργάνωσε έναν χώρο αυτοσχεδιαζόμενης μουσικής στην Πάτρα. Το 1982 ίδρυσε στην Αθήνα τις εκδόσεις Praxis, τις οποίες διηύθυνε ως το 1990, ενώ από το 1990 ως το 2010 σχεδίαζε και είχε την επιμέλεια εκδοτικών σειρών στις εκδόσεις Πρίσμα, Οξύ και futura. Σήμερα διευθύνει τη σειρά «Επιστήμες του Ανθρώπου» στις εκδόσεις Ηριδανός.

Έχει εργαστεί ερευνητικά, στα πλαίσια σεμιναρίων, σε ποικίλους τομείς των Επιστημών του Ανθρώπου (φιλοσοφία, πολιτική ψυχολογία, ομαδική ανάλυση και κοινωνική ανθρωπολογία). Από το 1992 ως το 2001 συνδιοργάνωνε, με τον Μάριο Μπέγζο, το ανεξάρτητο Θρησκευολογικό Σεμινάριο που το 1997 οδήγησε στη δημιουργία της Εταιρείας Θρησκευολογικών Ερευνών (της οποίας χρημάτισε διαδοχικά γραμματέας και πρόεδρος), και ήταν από τους βασικούς συντάκτες του *Θρησκευολογικού Λεξικού* στις εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα. Την περίοδο 2001-2 συνδιοργάνωσε, με τον Γιώργο Σαγκριώτη, για το Ίδρυμα Τάκη Σινόπουλου στη Νέα Ιωνία τους κύκλους διαλέξεων πάνω στη θεωρία της λογοτεχνίας, «Ποίηση: λόγος και τέχνη». Από το 2005 παραδίδει σειρές διαλέξεων στη φιλοσοφία, αισθητική, συγκριτική θρησκευολογία και θεραπευτική ανθρωπολογία/ψυχολογία στο πλαίσιο της Εταιρείας Διαπολιτισμικών Σπουδών.

Έχει δημοσιεύσει εκτεταμένο αριθμό δοκιμίων και κριτικών σε πολλά έντυπα (είναι σταθερός συνεργάτης των περιοδικών *Σημειώσεις* και *Πανοπτικόν*) και έχει συνεργαστεί ως βιβλιοκριτικός με τις εφημερίδες *Καθημερινή*, *Αυγή* και *Ελευθεροτυπία*. Έχει εκδώσει μια εκτενή σειρά προσωπικών έργων, δοκιμιακού ως επί το πλείστον χαρακτήρα, και μεγάλο αριθμό μεταφράσεων σε συναφή πεδία (βλ. αναλυτική εργοβιογραφία στο www.fotisterzakis.gr).

ΠΡΟΣΩΚΡΑΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΑΜΑΤΕΛΛΟΣ

6977-408381, gstamap@yahoo.com

Κάθε Τρίτη, από 29-3-2016, ώρα 8:00-10:00 μμ.

Διάρκεια: 10 συναντήσεις (20 ώρες).

Προτεινόμενο ύψος συνδρομής: 180 ευρώ

Οι προσωκρατικοί φιλόσοφοι δραστηριοποιούνται κυρίως στη Μικρά Ασία και στην Κάτω Ιταλία του 6ου και 5ου αιώνα π.Χ. Οι προσωκρατικοί αναζητούν τις κοσμολογικές αρχές και δυνάμεις που διέπουν όχι μόνο τον αισθητό κόσμο, αλλά και τον ίδιο τον άνθρωπο ως μικρογραφία του σύμπαντος. Μέσ' από αυτήν τη αναζήτηση αναφέρεται ένας θαυμαστός πλουραλισμός σκέψεων και θεωριών. Τα έργα των προσωκρατικών δεν σώζονται στις μέρες μας. Μόνο αποσπάσματα αυτών μπορούμε να βρούμε στους ύστερους αρχαίους συγγραφείς και με αυτά τα αποσπάσματα η σύγχρονη έρευνα προσπαθεί να ξανασχεδιάσει το ψηφιδωτό της προσωκρατικής σκέψης. Πάνω σε αυτή τη βάση θα μελετήσουμε διεξοδικά τις προσωκρατικές θεωρίες όπως αυτές αναπτύσσονται μέσα απ' τα σωζόμενα αποσπάσματα των φιλοσόφων, αλλά και τις επιρροές της προσωκρατικής παράδοσης στην ελληνική σκέψη.

1. Μύθος και λόγος.
2. Οι Μιλήσιοι: Θαλής, Αναξίμανδρος, Αναξίμενης.
3. Ξενοφάνης.
4. Ηράκλειτος.
5. Η Πυθαγόρεια Σχολή της Κάτω Ιταλίας.
6. Παρμενίδης.
7. Ζήνων και Μέλισσος.
8. Εμπεδοκλής.
9. Αναξαγόρας.
10. Οι ατομικοί φιλόσοφοι: Λεύκιππος και Δημόκριτος.

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΑΜΑΤΕΛΛΟΣ γεννήθηκε στις 28 Νοεμβρίου 1970 στην Αθήνα. Το 1991 ολοκλήρωσε τις σπουδές του στην επιστήμη της πληροφορικής. Από το 1992 μέχρι το 1997 εργάστηκε ως προγραμματιστής και αναλυτής στον τομέα της πληροφορικής. Το 1999 στράφηκε στη φιλοσοφία· το 2001 απέκτησε μεταπτυχιακό δίπλωμα στην αρχαία φιλοσοφία στο Πανεπιστήμιο της Ουαλίας και το 2005 τον διδακτορικό του τίτλο στο ίδιο πανεπιστήμιο με θέμα τον Πλωτίνιο και τους Προσωκρατικούς. Από το 2010 ως το 2012 εργάστηκε ως μεταδιδακτορικός ερευνητής στο Πανεπιστήμιο της Κοπεγχάγης. Από το 1999 διδάσκει επιστημολογία, αρχαία φιλοσοφία και φιλοσοφία της τεχνολογίας στη μέση και ιδιωτική εκπαίδευση. Έχει δημοσιεύσει τα βιβλία *Plotinus and the Presocratics* (2007, SUNY Press), *Computer Ethics: A Global Perspective* (2007, Jones & Bartlett), *Introduction to Presocratics: A Thematic Approach to Early Greek Philosophy* (2012, Wiley Blackwell) καθώς και άρθρα, δοκίμια και μεταφράσεις στον τομέα της φιλοσοφίας.

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ: ΜΑΡΞ ΚΑΙ ΚΕΪΝΣ

ΝΙΚΟΣ ΠΡΟΓΟΥΛΗΣ

6946-502603, nikosprogoulis@yahoo.gr

Κάθε Τρίτη από 12-01-2016, ώρα 8:00-10:00 μμ.

Διάρκεια: 10 συναντήσεις (20 ώρες).

Προτεινόμενο ύψος συνδρομής: 130 ευρώ

Ο Μαρξ και ο Κέυνς, πέρα από το ότι είναι δύο από τους σημαντικότερους διανοητές στην ιστορία της οικονομικής σκέψης, γίνονται πάντα επίκαιροι σε περιόδους κρίσεων γιατί και οι δύο αμφισβήτησαν την ικανότητα του καπιταλισμού να φέρει την ευημερία που επαγγέλθηκαν οι κλασικοί οικονομολόγοι και οι επίγονοί τους. Υπάρχει ωστόσο μια σύγχυση σχετικά με τον βαθμό σύγκλισης της σκέψης τους. Κάποιοι θεώρησαν τον Κέυνς έναν σύγχρονο και πρακτικό μαρξιστή, που αντί για μια αρνητική κριτική του καπιταλισμού, όπως την έκανε ο Μαρξ, αυτός κάνει μια εποικοδομητική κριτική, προσπαθώντας να βελτιώσει τον καπιταλισμό και να τον βάλει στην υπηρεσία της κοινωνίας με τη χρήση συγκεκριμένων δημοσιονομικών και νομισματικών εργαλείων. Άλλοι, πάλι, θεωρούν τις διαφορές τους αγεφύρωτες.

Σε αυτή τη σειρά των συναντήσεών μας, αρχικά θα δούμε πως τοποθετούνται οι δύο αυτοί διανοητές στη συνολική ιστορία της οικονομικής σκέψης. Στη συνέχεια θα προσεγγίσουμε τη μαρξιστική οικονομική θεωρία μέσα από μία ανάγνωση του *Κεφαλαίου* και κατόπιν θα δούμε σε τί συνίσταται η λεγόμενη «κεϋνσιανή επανάσταση». Τέλος, θα υποβάλουμε την κεϋνσιανή θεωρία σε μια μαρξιστική κριτική.

Για να παρακολουθήσει κάποιος τις συναντήσεις αυτές δεν απαιτούνται ειδικές γνώσεις, αλλά κυρίως ενδιαφέρον για τα ζητήματα με τα οποία θα καταπιαστούμε.

Ο ΝΙΚΟΣ ΠΡΟΓΟΥΛΗΣ γεννήθηκε το 1962 στην Αθήνα. Έχει σπουδάσει οικονομικά στη Βιομηχανική Πειραιώς. Αρχικά δούλεψε στα οικονομικά τμήματα διαφόρων εταιρειών και έγινε μέλος του οικονομικού επιμελητηρίου. Αργότερα, και για διάστημα 16 ετών, εργάστηκε ως σύμβουλος επιχειρηματικού λογισμικού (ERP) στη Γερμανία και την Ελλάδα σε μεγάλες πολυεθνικές εταιρείες, εμπλεκόμενος συχνά σε έργα σε διάφορες άλλες χώρες, κυρίως των Βαλκανίων. Παράλληλα, σε μια προσπάθεια εξισορρόπησης με τα προσωπικά του ενδιαφέροντα, επέστρεψε το 2003 στις σπουδές κι έκανε στο Πανεπιστήμιο Αθηνών ένα μεταπτυχιακό στη φιλοσοφία, και κατόπιν ένα διδακτορικό. Είναι ιδρυτικό μέλος της Ελληνικής Εταιρείας Ηθικής Φιλοσοφίας και από το 2011 μέλος του Δ.Σ. Τα τελευταία 8 χρόνια έχει αρθρογραφήσει σε διάφορα περιοδικά κι έχει πάρει μέρος σε μια σειρά φιλοσοφικών συνεδρίων. Από το 2009 κάνει σεμινάρια οικονομικών για ενήλικες όπου προσπαθεί να συνδυάσει την οικονομία με τη φιλοσοφία.

ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΡΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ: Τα κείμενα, οι στοχαστές, οι διαμάχες

ΚΩΣΤΑΣ ΛΙΒΙΕΡΑΤΟΣ

6955-471893, liviergr@yahoo.gr

Οι πολιτισμικές σπουδές (cultural studies) εμφανίστηκαν ως διακριτός κλάδος πριν από πενήντα χρόνια, αντλώντας από ποικίλα ρεύματα φιλοσοφικής και επιστημονικής σκέψης και κοινωνικής κριτικής. Διαμόρφωσαν έτσι μια πλούσια ύλη που κάνει δυνατή την περιήγηση στα κοινωνικά, πολιτισμικά και πνευματικά τοπία της εποχής μας.

Τέτοιες περιηγήσεις αναλαμβάνει αυτό το πρωτότυπο εργαστήριο ή, πιο συγκεκριμένα, *αναγνωστήριο* πολιτισμικών σπουδών, που εισάγει μια νέα ζώνη μαθημάτων, με ξεχωριστή μέθοδο και χαμηλότερο κόστος, στις δραστηριότητες της Εταιρείας Διαπολιτισμικών Σπουδών. Δεν πρόκειται για κύκλους ομιλιών γύρω από γνωστά πρόσωπα και έργα, αλλά για σεμινάρια ανάγνωσης και μελέτης των ίδιων των πρωτότυπων κειμένων, που φέρνουν τους συμμετέχοντες σε άμεση επαφή με τη σκέψη και το ύφος των συγγραφέων. Στις συναντήσεις (τρίωρες λόγω του χαρακτήρα της δουλειάς) παρουσιάζονται, διαβάζονται και συζητιούνται πρωτοποριακά ή κλασικά πλέον κείμενα, που αντιπροσωπεύουν ένα ευρύ φάσμα από γλώσσες και εθνικότητες, γραμματολογικά είδη, επιστημονικούς κλάδους, λογοτεχνικά και καλλιτεχνικά αντικείμενα, αξιοσημείωτες πνευματικές διαμάχες. Συνυφαίνοντάς τα σε μian ανοιχτή προβληματική και ακολουθώντας τα νήματα που τα διατρέχουν, μπορεί κανείς να κινηθεί μέσα στο λαβύρινθο των σημερινών συζητήσεων και να μοιραστεί τις περιπέτειες –τις αναζητήσεις, τις κατακτήσεις, τις αυτοκριτικές– της παλαιάς και της νεότερης σκέψης.

Τα προγράμματα συμπεριλαμβάνουν ανοιχτές εκδηλώσεις με πανεπιστημιακούς και άλλους προσκεκλημένους ομιλητές.

I. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

Πολιτισμός και κοινωνία, οι δύο αυτές κεντρικές και αξεδιάλυτες όψεις του κόσμου μας, εμφανίζονται εδώ σ' ένα πανόραμα της σκέψης (κυρίως αλλά όχι μόνο) του 20ού αιώνα: κλασική ευρωπαϊκή φιλοσοφία, αγγλική πολιτισμική κριτική, Κριτική Θεωρία της Σχολής της Φρανκφούρτης, γαλλικός στρουκτουραλισμός και αποδόμηση, θεωρίες της ιδεολογίας και της ηγεμονίας, των μαζικών μέσων επικοινωνίας ή του πολυφωνικού μυθιστορήματος, εμπειρίες των κοινωνικών και πολιτικών κινήματων – μια σειρά ετερόκλητα ρεύματα που συρρέουν και διασταυρώνονται στο δυναμικό πεδίο των πολιτισμικών σπουδών.

Το Αναγνωστήριο προσφέρει ένα ολοκληρωμένο σεμινάριο εισαγωγής σ' αυτό το πεδίο, χωρισμένο σε δύο ανεξάρτητα αλλά και αλληλένδετα μέρη. Κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να διαλέξει και να παρακολουθήσει το ένα ή το άλλο ή και τα δύο αυτά μέρη (στην τελευταία περίπτωση με ορισμένη έκπτωση).

Μέρος Α': Νεωτερικότητα, πρωτοπορίες και λαϊκή κουλτούρα

Κάθε Πέμπτη, από 5-11-2015, ώρα 7:30-10:30 μμ.

Διάρκεια: 15 συναντήσεις (45 ώρες).

Προτεινόμενο ύψος συνδρομής: 200 ευρώ

1. Εισαγωγή: Ένα αυτοσχέδιο πρόγραμμα πολιτισμικών σπουδών
Η ΔΙΑΜΑΧΗ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΝΕΟΤΕΡΩΝ
(αποσπάσματα) **Μπουαλώ**: Η ποιητική τέχνη [1674] –
Στοχασμοί για τον Λογγίνο: VII [1694] – Επιστολή στον Περώ
[1700] – **Ρακίνας**: Πρόλογος για την Ιφιγένεια [1674] –
Φοντενέλ: Διάλογοι νεκρών: Σωκράτης - Μονταίν [1683] –
Παρέκβαση για τους αρχαίους και τους νεότερους [1688] –
Περώ: Ο αιώνας του Λουδοβίκου του Μεγάλου [1687] –
Παραλληλισμοί των αρχαίων και των νεότερων [1688-97] –
Τεμπλ: Δοκίμιο περί αρχαίας και νεότερης παιδείας [1690] –
Σουίφτ: Η μάχη των βιβλίων [1704]

Η ΔΙΑΜΑΧΗ ΓΙΑ ΤΑ ΘΕΑΜΑΤΑ

2. **Ρουσό**: Επιστολή στον ντ' Αλαμπέρ [1758] – **ντ' Αλαμπέρ**: Επιστολή στον Ρουσό [1759]

ΤΟ ΩΡΑΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΥΨΗΛΟ, ΤΟ ΔΙΟΝΥΣΙΑΚΟ ΚΑΙ ΤΟ ΑΠΟΛΛΩΝΕΙΟ – ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

3. **Καντ**: Αναλυτική του ωραίου και του υψηλού (*Κριτική της κριτικής δύναμης*) [1790] – (συνοδευτικό) **Χέγκελ**: Το σύστημα των επιμέρους τεχνών (*Εισαγωγή στην αισθητική*) [1835-38]
4. **Νίτσε**: *Η γέννηση της τραγωδίας*: 1, 2, 3, 7, 8, 11, 13, 14 [1872]

ΕΡΩΣ ΚΑΙ ΘΑΝΑΤΟΣ – ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΨΥΧΙΚΗ ΖΩΗ

5. **Φρόντ**: *Ο πολιτισμός πηγή δυστυχίας* (ή *Η δυσφορία μέσα στον πολιτισμό*): III, IV, VI, VIII [1930]

ΜΑΝΙΦΕΣΤΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΩΝ

6. **Μαρινέτι**: για τον (ιταλικό) φουτουρισμό [1907] – **Λόος**: για τη διακόσμηση [1908] – **Μαγιακόφσκι κ.ά.**: για τον (ρωσικό) φουτουρισμό [1912] – **De Stijl** [1918] – **Τζαρά**: για το νταντά [1918] – **Αναρχοφουτουριστές** [1919] – **Γκρόπιους**: για το Bauhaus [1919] – **Γκάμπο - Πέβσερ**: για τον κονστρουκτιβισμό [1920] – **Μάλεβιτς**: για τον σουπρεματισμό [1924] – **Μπρετόν**: για τον σουρεαλισμό [1924]

ΜΑΡΞΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ, ΔΙΑΝΟΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΕΥΣΗ

7. **Τρότσκι**: Η αυτοκτονία του Μαγιακόφσκι [1933] – **Λούκατς**: Μελέτες για τον ευρωπαϊκό ρεαλισμό: Πρόλογος [1948] – **Μπρεχτ**: Για το πειραματικό θέατρο [1939] – **Γκράμσι**: Το ζήτημα του «συλλογικού ανθρώπου» ή του «κοινωνικού κομπορμισμού» – Ο σχηματισμός των διανοομένων (*Τετράδια της φυλακής*) [1929-35] – **Σαρτρ**: Ο υπαρξισμός είναι ένας ουμανισμός [1946] – (συν) **Ζντάνοφ**: Έκθεση για τα περιοδικά *Ζβέζντα* και *Λένινγκραντ* [1947]

ΣΧΟΛΗ ΤΗΣ ΦΡΑΝΚΦΟΥΡΤΗΣ: ΝΕΩΤΕΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

8. **Μπένγιαμιν**: Παρίσι, πρωτεύουσα του 19ου αιώνα (Έκθεση

του Passagenwerk) [1939] – (συν) **Μποντλαίρ**: Ο ζωγράφος της μοντέρνας ζωής [1863]

9. **Αντόρνο - Χορκχάιμερ**: Η έννοια του διαφωτισμού – Πολιτιστική βιομηχανία: ο διαφωτισμός ως μαζική απάτη (*Διαλεκτική του διαφωτισμού*) [1947]

Η ΛΑΪΚΗ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ ΚΑΙ ΤΑ ΘΕΜΕΛΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΑ

10. **Γουίλιαμς**: Η κουλτούρα είναι καθημερινή υπόθεση [1958] – Η ανάπτυξη μιας κοινής κουλτούρας (*Κουλτούρα και κοινωνία*) [1958] – Η ανάλυση της κουλτούρας (*Η μακρά επανάσταση*) [1961]
11. **Τόμσον**: Τελετουργικά της αμοιβαιότητας (*Η διαμόρφωση της αγγλικής εργατικής τάξης*) [1966] – **Χόγκαρτ**: Χαλαρώνοντας τα ελατήρια της δράσης (*Οι χρήσεις της εγγραμματοσύνης*) [1957]

ΜΟΝΑΧΙΚΕΣ ΘΕΩΡΗΣΕΙΣ: Η ΜΑΖΑ, ΤΑ ΚΟΙΝΑ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΣΑ

12. **Μπαχτίν**: *Ο Ραμπελαί και ο κόσμος του* (Ένα δοκίμιο για το γκροτέσκο): Εισαγωγή [1941/1965] – *Ζητήματα της ποιητικής του Ντοστογιέφσκι*: Πρόλογος [1929]
13. **Παπαϊωάννου**: «Θεατροκρατία», φιλοσοφία και επαναστατική μάζα (*Μάζα και ιστορία*) [1950]
14. **Άρεντ**: Δημόσια και ιδιωτική σφαίρα (*Η ανθρώπινη κατάσταση*) [1958]
15. **Μακλούαν**: Το μέσο είναι το μήνυμα (*Καταλαβαίνοντας τα μέσα*) [1964] – (συν) **Έκο**: Σημειολογικός ανταρτοπόλεμος [1967]

Μέρος Β΄: Πολιτιστική επανάσταση, μεταμοντερνισμός και Δύση

Κάθε Πέμπτη, από 17-3-2016, ώρα 7:30-10:30 μμ.

Διάρκεια: 15 συναντήσεις (45 ώρες).

Προτεινόμενο ύψος συνδρομής: 200 ευρώ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΚΙΝΗΜΑΤΑ, ΑΝΤΙΚΟΥΛΤΟΥΡΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΟΥ ΘΕΑΜΑΤΟΣ

16. (1) **Μπωβουάρ**: Μύθοι, ΙΙΙ (*Το δεύτερο φύλο*) [1949] – (συν)

- Ομάδα Γυναικών Βοστώνης:** Ζώντας μόνες μας και με τους άλλους (*Εμείς και το σώμα μας*) [1971]
- Φανόν:** Περί εγκληματικών τάσεων του βορειοαφρικανού κατά τον εθνικοαπελευθερωτικό πόλεμο (*Της γης οι κολασμένοι*) [1961]
17. (2) **Ντεμπόρ:** Ο ολοκληρωμένος διαχωρισμός – Η άρνηση και η κατανάλωση στην κουλτούρα (*Η κοινωνία του θεάματος*) [1967] – **Καταστασιακή Διεθνής:** Η μιζέρια των φοιτητικών κύκλων [1969]
18. (3) **Ρόζακ:** Η εισβολή των Κενταύρων (*Η γέννηση της αντικουλτούρας*) [1968/9] – **Χόφμαν:** Μιλώντας στον ύπνο μου (*Η επανάσταση για την κάβλα της*) [1968/70] – (συν) **Μπάροουζ:** Ηλεκτρονική επανάσταση [1970-71] – **Χόφμαν / Ρούμπιν** (*Την αγαπήσαμε τόσο την επανάσταση*) [1985]

ΣΤΡΟΥΚΤΟΥΡΑΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΜΗΣΗ ΣΤΙΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

19. (4) **Μπαρτ:** Μυθολογίες - Ο μύθος σήμερα (*Μυθολογίες*) [1957] – (συν) **Αλτουσέρ:** Ιδεολογία και Ιδεολογικοί Μηχανισμοί του Κράτους [1969-70]
20. (5) **Λεβί-Στρωζ:** Η επιστήμη του συγκεκριμένου – Ιστορία και διαλεκτική (*Η άγρια σκέψη*) [1962] – (συν) **Μωζ:** Δοκίμιο για το δώρο [1923-24]
21. (6) **Ντεριντά:** Η δομή, το σημείο και το παιχνίδι στον λόγο των επιστημών του ανθρώπου [1968] – (συν) **Λακάν:** Η διδασκαλία μου, η φύση της και οι σκοποί της [1967]
22. (7) **Φουκώ:** *Ιστορία της τρέλας:* Εισαγωγή [1961] – *Οι λέξεις και τα πράγματα:* Πρόλογος [1966] – *Η τάξη του λόγου* (αποσπάσματα) [1971] – *Πανοπτικόν* (*Επιτήρηση και τιμωρία*) [1975] – (συν) **Ο Σαρτρ** απαντά [1966]

ΕΡΕΥΝΕΣ: ΚΥΡΙΑΡΧΟ ΓΟΥΣΤΟ, ΥΠΟΚΟΥΛΤΟΥΡΕΣ, ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ

23. (8) **Μπουρντιέ:** Στοιχεία για μια «χυδαία» κριτική των «καθαρών» κριτικών (*Η διάκριση. Κοινωνική κριτική της καλαισθητικής κρίσης*) [1979] – **Γουίλις:** Στοιχεία μιας κουλτούρας – Μορφές συνειδητοποίησης (*Μαθαίνοντας να δουλεύεις. Πώς τα παιδιά εργατικής προέλευσης επιλέγουν δουλειές της εργατικής τάξης*) [1977] – **Χέμπντιτς:**

*Υποκουλτούρα: το νόημα του στύλ: Κεφ. 2 – Κατάληξη [1979] –
ντε Σερτώ: Οι καταναλωτές ως παραγωγοί (Επινοώντας την
καθημερινή πρακτική) [1980]*

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ, ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΑΣ

24. (9) **Μπωντριγιάρ:** Αντίσταση και υπερκομοφορμισμός
(*Στη σκιά των σιωπηλών πλειοψηφιών*) [1978] – **Ντελέζ**
– **Γκουαταρί:** Η καπιταλιστική αναπαράσταση (*Καπιταλισμός
και σχιζοφρένεια: Ο αντι-Οιδίπους*) [1975] – **Υλις:** Η σιωπή
ανήκει στα κοινά [1982/3]

Η ΔΙΑΜΑΧΗ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΤΑΜΟΝΤΕΡΝΟ ΚΑΙ ΤΑ «ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΑ» ΚΙΝΗΜΑΤΑ

25. (10) **Χάμπερμας:** Το μοντέρνο: ένα ημιτελές σχέδιο [1980] –
(συν) **Λυοτάρ:** *Η μεταμοντέρνα κατάσταση:* Εισαγωγή, 3-5 [1979]
26. (11) **Λυοτάρ:** Απάντηση στο ερώτημα: τι είναι το
μεταμοντέρνο; [1982] – (συν) **Τζέιμσον:** Μεταμοντερνισμός
και καταναλωτική κοινωνία [1982]
27. (12) **Μπάτλερ:** Ο μαρξισμός και το απλώς πολιτισμικό [1997]

ΔΥΤΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΑΣ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΟΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

28. (13) **Μπλουμ:** Μια ελεγεία για τον Κανόνα (*Ο Δυτικός
Κανόνας*) [1994] – **Πρατ:** Ανθρωπιστικές σπουδές για
το μέλλον: Σκέψεις γύρω από τη διαμάχη για τον Δυτικό
πολιτισμό στο Στάνφορντ [1990] – **Καστοριάδης:** *Η ελληνική
ιδιαιτερότητα: Από τον Όμηρο στον Ηράκλειτο – Σεμινάρια
1982-83: I – Η αποσάθρωση της Δύσης* [1991] – (συν) **Ρόρτυ:**
Δύο ζήτω για την πολιτισμική αριστερά [1990]

ΠΑΓΚΟΣΜΙΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΕΤΕΡΟΤΗΤΑΣ

29. (14) **Σαϊντ:** *Οριενταλισμός:* Εισαγωγή – Γνωρίζοντας το
Ανατολικό [1978]
30. (15) **Χάντιγκτον:** Η σύγκρουση των πολιτισμών; [1993] –
Μπακ-Μορς: Μπορεί να υπάρξει μια παγκόσμια αριστερά;
[2002]

II. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ – ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ 1

Κάθε Τετάρτη, από 4-11-2015, ώρα 7:30-10:30 μμ.

Διάρκεια: 9 συναντήσεις (27 ώρες).

Προτεινόμενο ύψος συνδρομής: 130 ευρώ

Στα κλασικά κείμενα της αρχαιότητας, και κατ' επέκταση του Μεσαίωνα και της Αναγέννησης, που εξετάζονται σε αυτό το σεμινάριο, η ελληνική παιδεία προβάλλει ως ένα μοναδικό πρότυπο για τη διαμόρφωση κυρίαρχων και αυτοκυρίαρχων υποκειμένων και για την εξημέρωση του ανθρώπινου ζώου – ένα ισχυρό όσο και αμφιλεγόμενο μοντέλο που έχει σφραγίσει τον Δυτικό πολιτισμό και τις «εκπολιτιστικές» αξιώσεις του.

ΤΟ ΠΡΟΤΑΓΜΑ ΕΝΟΣ ΥΨΗΛΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

1. **Ησίοδος:** *Έργα και ημέρες* [τέλη 8ου αι. π.Χ.]
2. **Θουκυδίδης:** *Ιστορίες*, Β' (Επιτάφιος του Περικλή) [431 π.Χ.]
– **Ισοκράτης:** Πανηγυρικός [380 π.Χ.]
3. **Πλάτων:** *Πολιτεία*, Β' και Γ' [380 π.Χ.]
4. **Πλάτων:** *Συμπόσιον*, 26 κ.ε. – **Σοφιστές**
5. **Αριστοτέλης:** *Πολιτικά*, Ζ' και Η' [350 π.Χ.] – **Κυνικοί**
6. **Μάρκος Αυρήλιος:** *Τα εις εαυτόν*, Α' [~180 μ.Χ.]

ΕΝΑ ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΟ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΠΡΟΤΥΠΟ

7. **Μέγας Βασίλειος:** Προς τους νέους, πώς να ωφελούνται από τα ελληνικά γράμματα [~363 μ.Χ.] – **Θωμάς Ακινάτης:** *Σύνοψις κατά εθνικών*, Γ' (27-40) [1270-73]
8. **Έρασμος:** Μωρίας εγκώμιον [1511]
9. **Μονταίν:** Για την αγωγή των παιδιών (*Δοκίμια*) [1580/88]

III. ΠΟΛΕΜΟΣ, Η ΒΑΡΒΑΡΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ 2

Κάθε Τετάρτη, από 3-2-2016, ώρα 7:30-10:30 μμ.

Διάρκεια: 15 συναντήσεις (45 ώρες).

Προτεινόμενο ύψος συνδρομής: 200 ευρώ

Αναγνωρίσιμος στις απαρχές της ανθρώπινης κοινωνίας και ανεξάλειπτα παρών στις μέρες μας, ο πόλεμος (πρωτόγονος ή ολοκληρωτικός) έχει προκαλέσει φλογερά εγκώμια και πύρινα αναθέματα (ανάμεσα σε μιλιταριστές και πασιφιστές), ατέρμονους ηθικούς προβληματισμούς (περί «δίκαιων» και «άδικων» πολέμων) και ψυχραιμίες θεωρητικές προσεγγίσεις (στρατηγικές και τακτικές, ρεαλιστικές ή φουτουριστικές) – ένα αποκαλυπτικό ρεπερτόριο που παρουσιάζεται σε αυτό το πρωτότυπο, μοναδικό στο είδος του, σεμινάριο.

1. ΛΟΓΟΙ, ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΙ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΜΕΣΑΙΩΝΑ
Ηρόδοτος: *Ιστορία*, Α': 1-5 (μυθικά αίτια της σύγκρουσης Ελλήνων και βαρβάρων) [μέσα 5ου αι. π.Χ.] – **Θουκυδίδης:** *Ιστορίες*, Ε': 84-116 (πρέσβεις Αθηναίων στη Μήλο) [τέλη 5ου αι. π.Χ.]
2. **Πλάτων:** *Πολιτεία*, Β' και Ε' [380 π.Χ.] – **Αριστοτέλης:** *Ηθικά νικομάχεια*, Γ': VI-IX (περί ανδρείας) [μέσα 4ου αι. π.Χ.]
3. **Δημοσθένης:** Α' Κατά Φιλίππου [~350 π.Χ.] – **Ξενοφών:** *Κύρου ανάβασις*, Ε', κεφ. 1 [~370 π.Χ.]
4. **Αυγουστίνος:** *Η πολιτεία του Θεού*, XIX, κεφ. 7: Περί του κακού που επιφλοχωρεί στους πολέμους [~412-27] – **Θωμάς Ακινάτης:** *Summa Theologica*, ερώτημα 40: Περί πολέμου [1266-73] – **Κεκαυμένος:** *Στρατηγικόν* [1075/78] – **Ιμπν Χαλντούν:** *Προλεγόμενα*, κεφ. 6 [1377]

ΕΓΚΩΜΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΘΕΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ –
ΜΙΛΙΤΑΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΑΣΙΦΙΣΜΟΣ

5. **Μακιαβέλι:** *Η τέχνη του πολέμου*, Α' και Β' [1521] – **Χομπς:** *Λεβιάθαν*, κεφ. 17: Περί των αιτιών, της γέννησης και του

- ορισμού μιας πολιτείας [1651] – **Ρουσό**: Αποσπάσματα για τον πόλεμο [~1756-60]
6. **Προυντόν**: Ο πόλεμος και η ειρήνη: ένα νέο δίκαιο, μια νέα αποστολή [1861] – **Κροπότκιν**: *Αλληλοβοήθεια*, κεφ. III: Υποτιθέμενος πόλεμος καθενός εναντίον όλων [1890-96] – **Τζέιμς**: Το ηθικό ισοδύναμο του πολέμου [1906]

ΜΙΑ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

7. **Κλαστρ**: Αρχαιολογία της βίας. Ο πόλεμος στις πρωτόγονες κοινωνίες [1977] – **Ντελέξ - Γκουαταρί**: Πραγματεία νομαδολογίας: η πολεμική μηχανή [1980]

ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ, ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ ΤΑΚΤΙΚΗ

8. **Κλάουζεβιτς**: *Περί πολέμου*, Α': Τι είναι ο πόλεμος; Β': Για τη θεωρία του πολέμου [1832]
9. **Τρότσκι**: Τα άρθρα του Ένγκελς για τον πόλεμο [1924] – **Σμιτ**: Η απόφαση περί πολέμου και εχθρού (*Η έννοια του πολιτικού*) [1932]
10. **Αρόν**: Η κοινωνία των κρατών και ο πόλεμος (Μαθήματα του Κλάουζεβιτς) [1975] – **Κονδύλης**: «Πολιτικοί» και «στρατιωτικοί» (*Θεωρία του πολέμου*) [1988]

ΑΠΟ ΤΟΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΤΙΚΟ ΠΟΛΕΜΟ ΣΤΗΝ ΠΥΡΗΝΙΚΗ ΟΜΠΡΕΛΑ

11. **Μπένγκιαμιν**: Θεωρήσεις του γερμανικού φασισμού [1930] – **Αϊνστάιν**: Επιστολή στον Φρόντ [1932] – **Φρόντ**: Επιστολή στον Αϊνστάιν [1932]
12. **Άντερς**: Θέσεις για την ατομική εποχή [1962] – **Τόμπσον**: Σημειώσεις για την εξολόθρευση, τελευταίο στάδιο του πολιτισμού [1980]

ΔΙΚΑΙΟΙ ΚΑΙ ΑΔΙΚΟΙ ΠΟΛΕΜΟΙ

13. **Γουόλτσερ**: Ενάντια στο ρεαλισμό (*Δίκαιοι και άδικοι πόλεμοι*) [1977]

ΜΗΧΑΝΕΣ, ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΚΑΙ ΟΜΟΙΩΜΑΤΑ ΠΟΛΕΜΟΥ

14. **Βιριλιό**: Ο άγνωστος στρατιώτης [1976] – **Μπωντριγιάρ**: Ο πόλεμος του Κόλπου δεν έγινε [1991]

15. **Νέγκρι - Χαρντ:** Αντεξυγήσεις: Γέννηση του νέου πολέμου – Επανάσταση στα στρατιωτικά πράγματα (*Πλήθος. Πόλεμος και δημοκρατία στην εποχή της Αυτοκρατορίας*) [2004] – **Υποδιοικητής Μάρκος:** Ο τέταρτος παγκόσμιος πόλεμος [1999]

IV. ΛΟΓΟΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ 3

Για τον χρόνο διεξαγωγής αυτού του σεμιναρίου θα ενημερωθείτε από το blog της ΕΔΣ.

Διάρκεια: 12 συναντήσεις (36 ώρες).

Προτεινόμενο ύψος συνδρομής: 160 ευρώ

Ανατρέχοντας σε ορισμένα από τα πιο σημαντικά κείμενα της νεοελληνικής γραμματείας, το σεμινάριο παρακολουθεί το περίπλοκο και ενίοτε δραματικό παιχνίδι της πολιτισμικής ταυτότητας και ετερότητας που εκτυλίχθηκε στον νεότερο ελληνικό κόσμο.

1. ΛΑΪΚΗ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΥΣΕΒΕΙΑ ΠΡΙΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΟ 1821
Δημοτικό τραγούδι, Καραγκιόζης, Κοσμάς ο Αιτωλός, Μακρυγιάννης
2. ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΙΑΦΩΤΙΣΜΟΣ
Ιώσηπος Μοισιόδαξ, Δημήτριος Καταρτζής, Ρήγας Φεραίος, Αδαμάντιος Κοραής
3. ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΡΟΜΑΝΤΙΣΜΟΣ
Ανδρέας Κάλβος, Διονύσιος Σολωμός, Φαναριώτες, Επτανησιακή Σχολή
4. ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΣΥΝΕΧΕΙΑΣ
Σπύρος Ζαμπέλιος, Κωνσταντίνος Παπαρρηγόπουλος
5. ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΘΝΙΚΙΣΜΟΣ
Περικλής Γιαννόπουλος, Ίων Δραγούμης

6. ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΣΧΟΛΗ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ
Εμμανουήλ Ροΐδης, Γιάννης Ψυχάρης, Κωστής Παλαμάς
7. Ο ΔΗΜΟΤΙΚΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ
Μανόλης Τριανταφυλλίδης, Αλέξανδρος Δελμούζος,
Δημήτρης Γληνός
8. ΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ – ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΣΜΟΣ
Φεντερασιόν, Σταύρος Καλλέργης, Γεώργιος Σκληρός,
Κωνσταντίνος Καραβίδας
9. ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ
Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης, Φώτης Κόντογλου,
Νίκος Γαβριήλ Πεντζίκης
- 10.-11. ΜΟΝΤΕΡΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟΤΗΤΑ
Κωνσταντίνος Π. Καβάφης, Γιώργος Σεφέρης, Γιώργος
Θεοτοκάς, Νίκος Εγγονόπουλος, Οδυσσέας Ελύτης,
Γιάννης Τσαρούχης, Ζήσιμος Λορεντζάτος
12. ΜΑΡΞΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ
Νίκος Σβορώνος, Κωστής Μοσκόφ, Κώστας Βεργόπουλος,
Κωνσταντίνος Τσουκαλάς, Άγγελος Ελεφάντης
13. (ΝΕΟ)ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΚΑΙ ΔΥΣΗ
Χρήστος Γιανναράς, Στέλιος Ράμφος, Ιωάννης Ζηζιούλας
14. ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΣΤΗΝ ΕΞΟΡΙΑ
Κορνήλιος Καστοριάδης, Κώστας Παπαϊωάννου,
Κώστας Αξελός
15. ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΣΤΟΧΑΣΤΕΣ ΚΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ
Γιάννης Καλιόρης, Γιώργος Καραμπελιάς, Βασίλης
Καραποστόλης, Φώτης Τερζάκης κ.ά.

Ο ΚΩΣΤΑΣ ΛΙΒΙΕΡΑΤΟΣ γεννήθηκε το 1955 στην Αθήνα. Σπούδασε πολεοδομία, χωροταξία και περιφερειακή ανάπτυξη στο Λονδίνο (PCL – σήμερα University of Westminster) και την Αθήνα (ΙΠΑ Παντείου), και γεωγραφία (Université de Paris I, Sorbonne) και νεοελληνική γραμματεία (Université de Paris IV - Institut Néohellénique) στο Παρίσι. Την περίοδο 1982-86 εργάστηκε στο Κέντρο Μελετών και Αυτομόρφωσης, οργανώνοντας προγράμματα και εμπυχώνοντας σεμινάρια επιμόρφωσης επιμορφωτών και προκατάρτισης ενηλίκων. Έλαβε επίσης μέρος σε ερευνητικά προγράμματα αστικής ανάπτυξης (ΓΤΕΤ, 1988) και κοινοτικής οργάνωσης (ΜΙΑΤΕ, 1991). Το 1989 συνίδρυσε τις Εκδόσεις Αλεξάνδρεια, όπου είναι υπεύθυνος σειρών και επιμελητής βιβλίων, κυρίως φιλοσοφίας και ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών. Έχει δημοσιεύσει άρθρα για την πόλη, την πολιτική, τον πολιτισμό και την επικοινωνία σε περιοδικά έντυπα και συλλογικούς τόμους κι έχει επιμεληθεί την έκδοση Χρήστος Βακαλόπουλος, *Η ονειρική υφή της πραγματικότητας. Κείμενα για την επικοινωνία και τον πολιτισμό* (Εστία, Αθήνα 2005). Είναι μέλος του Δ.Σ. του Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου.

ΣΥΝΟΜΙΛΙΕΣ / ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ-ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ-ΠΟΛΗ Και παράλληλη λειτουργία εργαστηρίου: ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΛΕΞΕΩΝ-ΣΧΕΔΙΩΝ-ΕΙΚΟΝΩΝ

ΦΩΤΕΙΝΗ ΜΑΡΓΑΡΙΤΗ

210.6722233, 6945-460708, margarch@otenet.gr

Η διδακτική δραστηριότητα αφορά το ευρύτερο πεδίο σχέσεων ανάμεσα στον Χώρο, την Αισθητική και τη Φιλοσοφία. Βασική υπόθεση είναι πως η πόλη αποτελεί σήμερα ένα σύνθετο και πλούσιο πεδίο εμπειρίας, όπου η φύση και η τεχνολογία διαπλέκονται με την κοινωνία και την κουλτούρα. Η τέχνη, και ειδικότερα η λογοτεχνία, αναπτύσσει πρώιμες —φανερές ή λανθάνουσες— ιδέες και αιχμές, εννοιολογικές και βιωματικές εμπειρίες, οι οποίες μπορεί να λειτουργήσουν ως «πραξικοπήματα» στην επιστημονική θεώρηση του χώρου.

Στόχος είναι να ανασυρθούν τα διαφορετικά αντικείμενα από την συνήθη τους ουσία και ιεραρχία και να κατακτηθεί ένα αυτόνομο πεδίο εκπαίδευσης και γνώσης. Θεωρία και πρακτική θα λειτουργήσουν από κοινού σαν ένα ανοιχτό εργοτάξιο ή ερευνητικό πρόγραμμα θεμάτων, ιδεών και τεχνικής.

Η θεωρία, δομημένη σε θεματικές ενότητες, θα επικεντρώσει σε παραδείγματα (παλιά και σύγχρονα), που εκφράζουν τις πιο δημιουργικές στιγμές διασταύρωσης τέχνης, λογοτεχνίας, ποίησης και αρχιτεκτονικής, όπως επίσης και σε έργα τα οποία αρχικά ήταν εκκεντρικά, παραγνωρισμένα ή άγνωστα και επιβιβάζονται σήμερα ως ριζοσπαστικά. Με ανάλογο πνεύμα θα επιλεγούν εν τη γενέσει τους σύγχρονα έργα αιχμής. Έμφαση επίσης θα δοθεί σε έργα της μοντέρνας λογοτεχνίας, τα οποία μετέχουν ταυτόχρονα σε πολλά είδη – φιλοσοφικό και αισθητικό δοκίμιο, μυθοπλασία, ποίηση.

Στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος βρίσκονται νέες μέθοδοι διδασκαλίας και συνεργατικής μάθησης, καθώς και ανανέωση των μεθοδολογικών εργαλείων με τα οποία προσεγγίζεται ο χώρος. Το μάθημα μετατοπίζεται συνεχώς από το παρελθόν στο παρόν και αντιστρόφως, προκειμένου όχι μόνο να κατανοήσει ιστορικά την μοντέρνα αρχιτεκτονική ή πόλη, αλλά και για να συλλάβει τις ταχύτερες εξελίξεις του αστικού φαινομένου διε-

θνώς, ως πρόγευση για το μέλλον, αλλά και ως υπόβαθρο νέας κουλτούρας σχεδιασμού.

Παράλληλα με τη θεωρία, στόχος είναι να συγκροτηθεί ένας δημιουργικός κύκλος, ο οποίος μπορεί να εργασθεί πάνω σε ένα πραγματικό πρόβλημα, σε μια έρευνα πεδίου στην πόλη, η οποία θα έχει γνωστικό χαρακτήρα και θα απαντάει, μεταξύ άλλων, σε «απορίες» της θεωρίας.

Οι διαλέξεις θα κατανεμηθούν σε δύο ανεξάρτητους κύκλους και θα πραγματοποιηθούν με παράλληλη προβολή εικόνων, ανάγνωση κειμένων και ηχητικά ντοκουμέντα.

I. ΠΡΩΤΟΣ ΚΥΚΛΟΣ: ΑΝΑΧΡΟΝΙΣΜΟΙ. ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΜΕ ΟΡΙΖΟΝΤΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ.

Κάθε Πέμπτη, από 26-11-2015, ώρα 7:30-10:00 μμ.

Διάρκεια: 10 συναντήσεις (25 ώρες).

Προτεινόμενο ύψος συνδρομής: 180 ευρώ

Ο πρώτος κύκλος διαλέξεων θα ασχοληθεί με την πόλη και τις μονάδες του αστικού χώρου. Θα αναπτυχθούν θέματα τα οποία εκτείνονται από την ανάδυση των ευρωπαϊκών μητροπόλεων και της αμερικανικής πόλης κατά τον 19ο αιώνα μέχρι τις αιχμές του σύγχρονου αστικού χώρου, από την κλίμακα της πόλης μέχρι αυτήν του κτιρίου.

Παράλληλα με τα ιστορικά παραδείγματα, θα δοθεί έμφαση στην σύγχρονη λογοτεχνία. Οι λογοτεχνικοί αναχρονισμοί θα θέσουν ερωτήματα σχετικά με την γραμμική ιστορία της μοντέρνας πόλης και η λογοτεχνική και αισθητική «προϊστορία» θα αξιοποιηθεί στην ερμηνεία του σύγχρονου αστικού χώρου.

Κεντρικός άξονας είναι έργα στα οποία ο χώρος λειτουργεί ως υπόβαθρο για να τεθούν ευρύτερα ζητήματα αισθητικής και φιλοσοφίας και τα οποία ενεργοποιούν το διάλογο με τα σύγχρονα ρεύματα σκέψης και εμπειρίας σχετικά με τον χώρο.

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

1. Εισαγωγή:

Το θεωρητικό πρόβλημα των σχέσεων μεταξύ λογοτεχνίας, αρχιτεκτονικής και πόλης, καθώς και η σχέση τους με την έννοια της

τέχνης. Απόπειρα οροθέτησης ενός γνωστικού αντικειμένου, με επίκεντρο την αισθητική επανάσταση την οποία επέφερε στην επιστήμη (στην αρχιτεκτονική και την πόλη) η μοντέρνα λογοτεχνία και σε ανοιχτό διάλογο με σύγχρονες τάσεις και αντιπροσωπευτικά παραδείγματα της εποχής.

Δύο παραδείγματα συγγραφέων:

- 1.1. Georges Pérec: με αφετηρία τις *Χορείες χώρων* και την εφαρμοσμένη έρευνα πεδίου που πραγματοποιεί στο Παρίσι, η τεχνική του μοντάζ στην καταγραφή της πραγματικότητας και στην προσέγγιση του σύγχρονου αστικού χώρου.
- 1.2. Italo Calvino: με αφετηρία τις *Αόρατες πόλεις*, η αισθητική προβληματική της ανοιχτής δομής του έργου και των πολλαπλών αναγνώσεων του χώρου (2 μαθήματα).
2. Ανάδυση της βιομηχανικής πόλης στον 19ο αιώνα με σημείο αναφοράς το έργο του Κ. Ντίκενς (Λονδίνο, Κοκτάουν) και ερωτήματα σχετικά με τις αιχμές του σύγχρονου αστικού χώρου, με άξονα την ιδέα του Πανοπτικού από τον Michel Foucault (2 μαθήματα).
3. Παρίσι, η πόλη σαν ένα βιβλίο. Το κληροδοτημένο από τον 19ο αιώνα γαλλικό αστικό μυθιστόρημα (από τον Β. Ουγκώ, στον Μπαλζάκ και τον Ζολά) και οι λογοτεχνικές ιδιοπροσωπίες (Προυστ και Μπωντλαίρ), ανακινούν ερωτήματα σχετικά με τις αιχμές του σύγχρονου αστικού χώρου, με άξονα το έργο του Walter Benjamin. (2 μαθήματα).
4. Ζητήματα σχετικά με την γενικευμένη παγκόσμια επίδραση του αμερικανικού μοντέλου πόλης σήμερα. Ρεαλισμός και μεταφυσική της τεχνικής καινοτομίας στην Αμερική, με άξονα το έργο *Delirious New York* από τον Rem Koolhaas και παραδείγματα από την αμερικάνικη φιλοσοφία, λογοτεχνία και τέχνη (2 μαθήματα).
5. Γραφές και πόλεις των ξένων. Απόπειρα προσέγγισης των νέων υβριδικών μορφών του αστικού χώρου και της αρχιτεκτονικής σε παγκόσμια κλίμακα, που εξελίσσονται παράλληλα με το ρεύμα των μεγάλων μετακινήσεων-μεταναστεύσεων, με άξονα την *Παρέκβαση για τον ξένο* από τον Georg Simmel και παραδείγματα συγγραφέων (1 μάθημα).
6. Η πόλη, η μηχανή, ο πόλεμος. Ο πόλεμος ως καταλύτης στην διαμόρφωση του αστικού χώρου και της πρωτοπορίας στην αρχιτεκτονική και στις άλλες τέχνες. Με σημείο αναφοράς το Βερολίνο (από τον Α. Döblin, στον *γερμανικό εξπρεσιονισμό* και στον

W. G. Sebald), ερωτήματα σχετικά με τις αιχμές του σύγχρονου αστικού χώρου με άξονα το έργο του Paul Virilio (1 μάθημα).

7. Ολοκλήρωση του κύκλου με μια σημειιακή αστική περιήγηση (εκτός προγράμματος) στην Αθήνα και άσκηση in situ.

II. ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΚΥΚΛΟΣ: ΤΟΠΙΚΗ ΚΑΙ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ. ΥΠΕΡΑΙΧΜΕΣ ΤΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΑΣΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ.

Κάθε Πέμπτη, από 10-3-2016, ώρα 7:30-10:00 μμ.

Διάρκεια: 10 συναντήσεις (25 ώρες).

Προτεινόμενο ύψος συνδρομής: 180 ευρώ

Ο δεύτερος κύκλος διαλέξεων αποκεντρώνεται από τα παλιά γνώριμα κέντρα της Δύσης στην αναδυόμενη περιφέρεια. Πολλαπλασιάζονται οι συγγραφείς (γηγενείς, ξένοι και μιγάδες) που ανακινούν νέα ερωτήματα, ορμώμενοι από τον δικό τους μικρόκοσμο. Βαρύνουσα σημασία αποκτάει η διαδραστική ανάμιξη τοπικής και παγκόσμιας ταυτότητας, το ανοιχτό ερώτημα της ιθαγένειας του τόπου στον σύγχρονο κόσμο, ο ορισμός της σχέσης του τοπικού και του οικουμενικού σε συνδυασμό με τα σύγχρονα ρεύματα σκέψης και εμπειρίας για τον χώρο.

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

1. Το θεωρητικό πρόβλημα των σχέσεων μεταξύ λογοτεχνίας, αρχιτεκτονικής και πόλης, καθώς και η σχέση τους με την έννοια της τέχνης. Απόπειρα οροθέτησης ενός γνωστικού αντικειμένου, με επίκεντρο την αισθητική επανάσταση την οποία επέφερε στην επιστήμη (στην αρχιτεκτονική και την πόλη) η μοντέρνα λογοτεχνία και σε ανοιχτό διάλογο με σύγχρονες τάσεις και αντιπροσωπευτικά παραδείγματα της εποχής.
Δύο παραδείγματα :
- 1.1. Βαβέλ: από τον μοντέρνο λογοτεχνικό μύθο της Βαβέλ, στη νέα παγκόσμια αστική πραγματικότητα. Το *Κτίριο - Πύργος* και η *Πόλη – Λαβύρινθος*.
- 1.2. Αισθητική του αποσπάσματος: με αφετηρία τον *Παριζιάνο Χωρικό* του Aragon, η σύγχρονη προσέγγιση της θρυμματισμένης δομής του χώρου. Η εμπειρία του σοκ και η τεχνική του κολάζ σε αντι-

- διαστολή με την παραδοσιακή αφηγηματική δομή (2 μαθήματα).
2. *Genius Loci*. Το πνεύμα του τόπου, όταν επενδύει σε ιστορικές, μυθικές και άλλες αφηγήσεις για την νοηματοδότηση της αρχιτεκτονικής και της πόλης (φαινομενολογική προσέγγιση). Λογοτεχνικές διαστρωματώσεις στο ιστορικό, φυσικό ή αστικό τοπίο (από τον Γκαμπριέλ Γκαρσία Μάρκες στον Νίκο Καζαντζάκη) (2 μαθήματα).
 3. *Περιμένοντας τους βαρβάρους*. Από τον Αλεξανδρινό Κωνσταντίνο Καβάφη στον Νοτιοαφρικανό J.M. Coetzee. Η διαρκής μετατόπιση των ορίων από το κέντρο στην περιφέρεια, σε συνδυασμό με το φαινόμενο αιχμής των μετακινήσεων μεταναστεύσεων και τη νέα μορφολογία του αστικού χώρου (1 μάθημα).
 4. Η ίδια πόλη από διαφορετική σκοπιά (η μητροπολιτική και η τοπική προσέγγιση). Το ανοιχτό ερώτημα της τοπικής ταυτότητας στον σύγχρονο κόσμο, με σημείο αναφοράς το Κάιρο (από τον Ναγκίμπ Μαχρούζ στον Αλά Αλ Ασουάνι) και με άξονα τον *Οριενταλισμό* από τον Edward Said (1 μάθημα).
 5. Η Αθήνα των λέξεων. Επεξεργασία ενός χωρικού μοντέλου διαδραστικής σχέσης παρελθόντος και παρόντος στη σύγχρονη Αθήνα, με την χρήση αποσπασμάτων από παλιούς και νέους συγγραφείς, ηθογράφους, χρονικογράφους, ιστορικούς της πόλης (2 μαθήματα).
 6. Φαινόμενα επιτάχυνσης των τεχνοεπιστημονικών μεταλλάξεων και σενάρια ανάμιξης μυθοπλασίας και πραγματικότητας με ορίζοντα το μέλλον (νέες μορφές αστυνομικής και επιστημονικής μυθοπλασίας). Με αφετηρία το *Λος Άντζελες* ως αρχέτυπο για την πόλη του μέλλοντος και με σημείο αναφοράς το έργο του Thomas Pynchon (2 μαθήματα).
 7. Ολοκλήρωση του κύκλου με μια σημειακή αστική περιήγηση (εκτός προγράμματος) στην Αθήνα και άσκηση in situ.

III. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ*

Διάρκεια: Δεκέμβριος 2015 – Ιούνιος 2016 (μία συνάντηση ανά μήνα).

Παράλληλα με τις διαλέξεις, θα λειτουργήσει σε ετήσια βάση το «Εργαστήριο λέξεων-σχεδίων-εικόνων», το οποίο πραγμα-

* Η συμμετοχή στο εργαστήριο είναι προαιρετική και χωρίς πρόσθετη επιβάρυνση.

τοποιεί έρευνα πεδίου σε τόπο μικρής αστικής κλίμακας στο κέντρο της Αθήνας.

Η εμπειρία και η δράση (η ατομική εκμάθηση μέσω του σχεδιασμού, της παρατήρησης και καταγραφής και η συνθετική προσέγγιση του χώρου μέσω της συλλογικής δουλειάς) μπορεί να λειτουργήσουν σαν ένας εναλλακτικός τρόπος με τον οποίο κατακτάται η γνώση ή παράγεται ένα έργο και να μας μάθουν να σκεφτόμαστε εγκάρσια και διαδραστικά τις αμοιβαίες επιδράσεις ανάμεσα στην επιστήμη και την τέχνη.

Θα υπάρχει εξατομικευμένη επίβλεψη του διδάσκοντος στους συμμετέχοντες και στην προσωπική τους εργασία, όπως επίσης θα γίνουν εισηγήσεις για τα μεθοδολογικά εργαλεία, ώστε να βοηθήσουν στον τρόπο με τον οποίο θα εργασθεί η ομάδα.

Τα αποτελέσματα της έρευνας θα αξιοποιηθούν σε δραστηριότητες οι οποίες θα αποφασιστούν εν εξελίξει.

Η ΦΩΤΕΙΝΗ ΜΑΡΓΑΡΙΤΗ είναι Απόφοιτος της Αρχιτεκτονικής Σχολής του Εθνικού Μετσοβίου Πολυτεχνείου και Διδάκτωρ φιλοσοφίας στο Πανεπιστήμιο Paris VIII (UFR1: Arts, Philosophie, Esthétique). Έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στην πολεοδομία και θεωρία της πόλης στις σχολές CRU / EHES (Παρίσι 1978-81) και με υποτροφία της Ακαδημίας Αθηνών στο διαπανεπιστημιακό πρόγραμμα σπουδών «Θεωρίες της αρχιτεκτονικής και σχεδιασμός» (UP1 Paris Villemin - AASchool London - F.A Roma 1987-90) και είναι κάτοχος μεταπτυχιακών τίτλων (MSc).

Διατηρεί γραφείο μελετών στην Αθήνα, με δημοσιευμένο εφαρμοσμένο έργο μικρής και μεγάλης κλίμακας, ερευνητικό και διδακτικό έργο, διακρίσεις σε αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς, εμπειρία διεπιστημονικής προσέγγισης και συγγραφικό έργο.

Από το 1980 ερευνά συστηματικά τη σχέση επιστήμης-τέχνης με έμφαση στη σχέση λογοτεχνίας-αρχιτεκτονικής-πόλης. Κυκλοφορεί το βιβλίο της *Το εργαστήρι του συγγραφέα. Το εργαστήρι του αρχιτέκτονα. Και μια συνομιλία με τον Νάνο Βαλαωρίτη* (Καστανιώτης, 2007).

Μεταξύ άλλων, θήτευσε στο ατελιέ του ζωγράφου Γιώργου Ρόρρη (1997-2000) και επιμελήθηκε τις εκθέσεις *Η Αθήνα των λέξεων* (ΥΠΠΟ 1985), *Αστικό καταφύγιο. Σύγχρονη αστική καλύβα* (Νέες Μορφές 2003) και *Χειρόνακτες. Εργαστήρια λέξεων, σχεδίων, εικόνων* (Βυζαντινό Μουσείο Αθήνας 2008 - Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών 2009).

Διηθύνη την οργάνωση και λειτουργία ανοιχτού σχολείου για μέλη της Κοινωνότητας Εξαρτημένων Ατόμων «Παρέμβαση» και την κατασκευή σημειακών επεμβάσεων στον Ελαιώνα Αθηνών (Μαρκόνι 1990).

Διετέλεσε μέλος του εργαστηρίου Αισθητικής Φιλοσοφίας στο Πανεπιστήμιο Paris VIII (2002-2011) και δίδαξε στο Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (2001-2008). Από το 2013 διδάσκει στην Εταιρεία Διαπολιτισμικών Σπουδών.

Η ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΑΣ ΣΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΓΡΑΦΗ

ΑΡΓΥΡΩ ΜΑΝΤΟΓΛΟΥ

amantoglou@hotmail.com

Κάθε Δευτέρα από 11-01-2016, ώρα 7:00-10:00 μμ.

Διάρκεια: 10 συναντήσεις (30 ώρες).

Προτεινόμενο ύψος συνδρομής: 200 ευρώ

Το γνωστό σλόγκαν «μια εικόνα, χίλιες λέξεις» μπορεί να ισχύει σε ό,τι αφορά τη δύναμη της εικόνας να εκφράζει κάποιες πανανθρώπινες εμπειρίες ή μοναδικές ιστορικές στιγμές, όμως, σε σχέση με τη γραφή, το σλόγκαν αυτό θα μπορούσε να αντιστραφεί και να ισχυριστούμε πως ίσως να χρειάζονται χίλιες εικόνες για τη σύνθεση μιας σελίδας: ο μυθιστορηματικός κόσμος αποτελείται από πλήθος μικρότερους, ενίοτε αόρατους κόσμους, χτίζεται αργά και επίπονα, απαιτείται χρόνος, προσπάθεια, συνδυαστική ικανότητα και αυστηρή επιλογή του υλικού.

Όταν διαβάζουμε ένα έργο μυθοπλασίας ανασυνθέτουμε νοερά τον κόσμο στον οποίον ο συγγραφέας μάς μεταφέρει. Από την ικανότητα του συγγραφέα να μας δίνει με εικόνες τις ιδέες, τον χώρο, την ατμόσφαιρα, την ιστορική στιγμή, την ιδεολογία και την ψυχοσύνθεση των χαρακτήρων του, εξαρτάται τόσο η πειστικότητα, όσο και η συμμετοχή και η απόλαυση του αναγνώστη.

Η συγγραφή, πέρ' από όλα τα άλλα, είναι μια τέχνη οπτική. Ειδικά στην εποχή μας που κατακλυζόμαστε από εικόνες, οι τοίχοι της πόλης μας είναι ένας απέραντος καμβάς όπου αποτυπώνονται ιστορίες με γκράφιτι, στένσιλ, ευφυή σχόλια και ενίοτε έργα πρωτότυπα με ενδιαφέρουσα οπτική και αισθητική· οι εξωτερικοί χώροι προσφέρουν άφθονο υλικό προς «εκμετάλ-

λευση», ιδανικό για έναν συγγραφέα που μπορεί να μετατρέψει έναν περίπατο σε μια δημιουργική εμπειρία, αν μάθει πώς να αποσπά και πώς να ενσωματώνει στο γραπτό του τα ερεθίσματα. Αν, εν ολίγοις, «τροχίσει» τη ματιά του προκειμένου να αποκτήσει το ασκημένο βλέμμα του διαρρήκτη, και μάθει το πώς να περνάει από την εικόνα στην εικονοποιία (πώς δηλαδή μια απτή, χειροπιαστή εικόνα μπορεί να «μεταφραστεί» σε λέξεις).

«Η χρήση της εικόνας στη δημιουργική γραφή» είναι ένα σεμινάριο δημιουργικής γραφής σε συνδυασμό με τη δυναμική χρήση της φωτογραφίας. Μέσα από ειδικά σχεδιασμένες ασκήσεις θα μάθουμε:

1. Να εντοπίζουμε τις εικόνες εκείνες που μπορεί να αποτελέσουν την πρώτη ύλη για την κατασκευή του δικού μας (μυθιστορηματικού) κόσμου· εικόνες που μπορεί να ενταχθούν και να ενσωματωθούν στο εν εξελίξει γραπτό μας, να λειτουργήσουν ως ερέθισμα για μιαν αναπάντεχη διάσταση του θέματός μας ή ως μοχλός που θα φέρει στην επιφάνεια και άλλες ασυνείδητες πτυχές, μη ορατές από το γυμνό μάτι.
2. Θα μάθουμε να «διαβάζουμε» και να αποκωδικοποιούμε τις δικές μας φωτογραφίες. Θα αποφασίσουμε για τον χώρο που θα εκτυλιχθεί η ιστορία μας και θα τον μελετήσουμε, θα τον φωτογραφίσουμε και θα τον συζητήσουμε με τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας.
3. Θα εντοπίζουμε σε σελίδες από λογοτεχνικά έργα τις εικόνες εκείνες που εξελίσσονται σε μοτίβα και ενισχύουν την πλοκή, και το πώς κατασκευάζονται οι αλησμόνητοι χαρακτήρες που μπορούν να περάσουν στο συλλογικό ασυνείδητο.
4. Θα μάθουμε να παρατηρούμε τον κόσμο, την τέχνη αλλά και την καθημερινότητα ως συγγραφείς. Να διακρίνουμε τον υπαινιγμό, την πολυσημία, τη συνύπαρξη μικρόκοσμων και τις ασυνείδητες ορμές. Μέσα από δικές μας φωτογραφίες, αλλά και των άλλων μελών της ομάδας, μέσα από φωτογραφίες που θα μας δοθούν ή αποσπάσματα κινηματογραφικών ταινιών που θα παρακολουθήσουμε, θα ασκηθούμε στο να χτίζουμε την ατμόσφαιρα, να δημιουργούμε χαρακτήρες, να επινοούμε διαλόγους, πλοκή, ανατροπές και να τροφοδοτούμε το γραπτό μας με ζωντανές μεταφορές και ανατρεπτικές σκηνές.

Στόχος του σεμιναρίου είναι η άντληση υλικού από το περιβάλλον μας, η μετάφραση της εικόνας σε λέξεις, ο εντοπισμός των ερεθισμάτων που προσφέρονται σε ένα αστικό τοπίο αλλά και σε εσωτερικούς, ιδιωτικούς χώρους, προκειμένου να συνθέσουμε τις δικές μας γραπτές αφηγήσεις, οι οποίες μπορεί να αποτελέσουν ένα αυτοτελές έργο ή να ενταχθούν σε ένα έργο μεγαλύτερης έκτασης (νουβέλα/ μυθιστόρημα).

Η ΑΡΓΥΡΩ ΜΑΝΤΟΓΛΟΥ σπούδασε αγγλική λογοτεχνία, φιλοσοφία και κριτική θεωρία. Κριτικά σημειώματα και θεωρητικά άρθρα της έχουν δημοσιευθεί στον περιοδικό, στον ηλεκτρονικό και στον ημερήσιο τύπο. Κυκλοφορούν πέντε μυθιστορήματά της, μια συλλογή διηγημάτων και δύο ποιητικές συλλογές. Έχει, επίσης, μεταφράσει έργα των Τζορτζ Έλιοτ, Βιρτζίνια Γουλφ, Χένρι Τζέιμς, Τζέιν Ωστεν, Καζούο Ισιγκούρο, Τζιν Ρις, Τζανέτ Γουίντερσον, Τζόις Κάρολ Οουτς, Άλι Σμιθ, Ζέιντι Σμιθ, Πίτερ Κάρει και άλλα σπουδαία ονόματα της κλασικής και σύγχρονης αγγλόφωνης πεζογραφίας.

Διδάσκει δημιουργική γραφή από το 2005, στο ΕΚΕΒΙ, στο «Κύκλοι Επιμόρφωσης» των Εκδόσεων Gutenberg, στο «Κέντρο Δημιουργικής Φωτογραφίας Εννέα», και αλλού. (Βλ. πλήρη εργογραφία της στη Βιβλιονέτ: <http://www.biblionet.gr/main.asp?page=showauthor&personsid=6993>.)

Στα γραφεία της ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ, Λαμάχου 3 στην Πλάκα, 2ος όροφος, θα δοθούν φέτος οι εξής ανοιχτές διαλέξεις για το κοινό:

1. **«Τ(ρ)όποι λατρείας»**

Ο φωτογράφος ΤΑΣΟΣ ΒΡΕΤΤΟΣ* παρουσιάζει δείγμα από την εντυπωσιακή του φωτογραφική έρευνα σε αυτοσχέδιους τόπους λατρείας διαφόρων μεταναστευτικών κοινοτήτων στο Λεκανοπέδιο της Αττικής, και συζητάει με τον ΦΩΤΗ ΤΕΡΖΑΚΗ.

2. **«Η ταξιδιωτική λογοτεχνία στην Ελλάδα»**

Η συγγραφέας ΕΛΣΑ ΛΙΑΡΟΠΟΥΛΟΥ παρουσιάζει την ιστορία της νεοελληνικής ταξιδιωτικής γραφής από τις αρχές του δέκατου ένατου αιώνα, περιλαμβανομένων κάποιων από τις σημαντικότερες αναφορές ξένων ταξιδιωτών στην Ελλάδα.

* Πλήρης έκθεση αυτής της δουλειάς τού Τάσου Βρεττού οργανώνεται στο Μουσείο Μπενάκη (Πειραιώς) από 2.11.2015-10.1.2016.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Λαμάχου 3 (Πλάκα), 2ος όροφος, Αθήνα 10557
τηλ. 210.3613855, transcultural@outlook.com.gr
ediasp.blogspot.com